

L'EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET A FRANÇA

Projet éducatif territorial (PEDT)

1ª edició: febrer 2018

Edició: Fundació Jaume Bofill

Autoria: Eva Minarro, Sarai Samper - D-CAS, SL – Col·lectiu d'Analistes Social

Disseny i maquetació: Xevi Riera - clou.cat

Copyright: Fundació Jaume Bofill

Reconeixement – Compartir igual (by-sa) – Internacional:

Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals cal fer-se amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

1. INTRODUCCIÓ: L'ESCOLA A TEMPS COMPLET FRANÇA

LEl concepte de “Escola a temps complet” a França es refereix a l'organització de diferents temps educatius que s'equilibren entre si i que estructurin els dies dels alumnes.

D'una banda, hi ha el temps escolar (*temps scolaire*), que és el temps consagrat a l'ensenyament obligatori i que està sota la responsabilitat de l'educació nacional. El temps escolar lectiu a França és actualment de 24 hores setmanals, repartides en 36 setmanes. Als alumnes amb dificultats se'ls afegeixen dues hores setmanals de classe.

Les 24 hores setmanals es reparteixen des de la reforma dut a terme al 2013 en 5h 15min d'ensenyament diàries, tres hores al matí i dues hores i quinze minuts a la tarda, tots els dies excepte els dimecres, que s'organitzen en 3 hores lectives al matí. El calendari escolar preveu dues setmanes de descans cada 7 setmanes de treball.

Fora del temps escolar obligatori hi ha el temps “*périscolaire*”, que es podria traduir com el temps al voltant de l'escola.

L'adjectiu *périscolaire* s'utilitza per qualificar el temps o les activitats que estan relacionades, pel seu contingut o pel context, amb el temps o activitats considerades com estrictament escolars. El temps “*périscolaire*” s'utilitza per designar el temps que l'alumne passa a l'escola fora de l'horari obligatori, abans o després del temps escolar, és a dir: el temps del transport escolar, d'acollida abans d'anar a classe, el temps de restauració o menjar, el temps després de classe, de l'estudi per fer deures i les activitats culturals o esportives proposades pel col·legi, així com els dimecres a la tarda. **El temps *périscolaire* està sota la responsabilitat dels ajuntaments.**

Finalment, hi ha el temps ‘extra escolar’ que se situa a la tarda-nit, els caps de setmana i durant les vacances, i que és el temps que els infants passen sota la responsabilitat dels pares.

L'escola a temps complet inclou el temps escolar i el temps *périscolaire*.

2. ANTECEDENTS DE L'ESCOLA A TEMPS COMPLET A FRANÇA

El sistema escolar públic, obligatori, gratuït i laic a França ha ofert pràcticament sempre un temps per fer els deures que anomenen "étude" seguit d'un temps de joc / descans, després del temps escolar obligatori.

L'organització del temps escolar ha anat evolucionant amb el temps i amb els diferents governs que han passat pel poder.

A partir dels anys 80, es defineixen polítiques de discriminació positiva que donen lloc, per una banda, a la política de la ciutat i zones urbanes sensibles (ZUS) i, d'altra banda, a les zones d'educació prioritària (ZEP). Aquesta política té com a objectiu corregir les desigualtats socials i econòmiques per millorar els resultats reforçant l'acció pedagògica i educativa a les escoles i establiments que troben més dificultats socials.

El 1998 es crea el "contracte educatiu local". El Contracte Educatiu Local o CEL es basa en la idea que l'educació és una missió compartida entre l'Estat i les col·lectivitats territorials. Es va signar per un període de tres anys renovables.

El CEL és un dels dispositius territorials dins el marc del Contracte urbà de cohesió social (CUCS). L'objectiu del CEL és reunir a tots els actors educatius al voltant d'un projecte educatiu coherent. Així, en comptes de multiplicar sense cap vincle real les diferents accions que persegueixen els mateixos objectius (ZEP, ZUS, etc.), es va convenir, dins d'un mateix territori, assegurar la seva articulació i coherència, en aquest cas a través del CEL.

Les circulars que van reunir la informació i detalls sobre la planificació del temps i de les activitats dels infants van ser les següents:

- *Circulaire N° 98-144 du 9 Juillet 1998*
- *Circulaire N° 2000-208 du 22-11-2000*

Aquestes dues circulars es van enviar als representants dels diferents departaments francesos, als rectors i inspectors de l'acadèmia, així com als directors dels serveis departamentals de l'educació nacional.

El CEL es va proposar per a tots els infants i adolescents escolaritzats des de preescolar fins a la secundària en tot el territori, i amb prioritat a les zones sensibles i amb dificultats urbanes o rurals, però la seva aplicació va ser opcional.

El CEL té per vocació fixar l'organització de les activitats *périscolaires* i fixar el marc jurídic en el qual s'inscriuen. Inclou també, tant com sigui possible, les activitats extra escolars organitzades per entitats territorials. Les escoles poden adherir-se, per exemple, dins el marc del projecte "Escola oberta".

3. LA REFORMA DELS RITMES ESCOLARS PER AFAVORIR L'ACCÉS A ACTIVITATS PERISCOLARES

A més dels diferents dispositius enumerats, al 2013, el govern francès aprova la reforma dels ritmes escolars, amb l'objectiu principal d'aprendre millor i millorar els resultats de tots els alumnes.

Aquesta reforma es va basar en estadístiques i estudis en cronobiologia, que indiquen que els alumnes arriben a un pic de concentració entre les 9 i les 11 al matí i entre les 14h30 i les 16h30 a la tarda. Les estadístiques i estudis mostren que un ritme constant durant tota la setmana és beneficiós per reduir el cansament dels infants i millorar l'aprenentatge.

Aquesta reforma reparteix les hores de classe en 4 dies i mig en comptes de 4 dies. La reforma busca un millor equilibri en els horaris per apropar-se a les pràctiques europees en termes de dies de classe i hores setmanals. Podem veure en el gràfic següent un comparatiu del nombre de dies de classe per any entre França i altres països europeus.

Els nous ritmes i horaris de la reforma van ser concebuts per permetre als alumnes accedir a activitats esportives, culturals i artístiques, durant el temps *périscolaire*, per contribuir a desenvolupar la seva curiositat intel·lectual i a reforçar el plaer d'aprendre i d'estar a l'escola.

L'objectiu és veure el col·legi com un lloc de vida i d'educació, més enllà del concepte de col·legi com a lloc només d'ensenyament. El col·legi ha de ser el lloc que permetrà a l'infant revelar les seves capacitats i aspiracions gràcies a la interacció complementària i a l'escolta de diferents actors educatius (professors, educadors, famílies, les associacions...).

La concreció de les hores d'entrada i sortida del matí i de la tarda es va deixar a elecció dels ajuntaments, amb la consulta prèvia a la comunitat educativa i aprovació final de la inspecció d'educació.

2012

NOMBRE DE JOURS
DE CLASSE SUR L'ANNÉE

NOMBRE DE JOURS
DE CLASSE PAR SEMAINE

NOMBRE D'HEURES
DE CLASSE PAR SEMAINE

15 à 20
heures/semaine
en fonction
de l'âge

ALLEMAGNE

19
heures/semaine
augmentation
progressive
en fonction
de l'âge des élèves

FINLANDE

21 à 25
heures/semaine
en fonction
de l'âge

ROYAUME-UNI

24
heures/semaine

FRANCE

Els principals motius de la implantació dels nous ritmes escolars van ser, d'una banda, augmentar el nivell educatiu del conjunt dels infants i l'èxit escolar, i de l'altra, igualar l'accés a l'educació no formal i donar l'oportunitat a tots els infants de poder desenvolupar competències artístiques i d'adquisició de cultura.

Segons la circular del 9 de juliol de 1998, "La manera en què un infant utilitza el seu temps fora de les hores de classe és important per al seu èxit escolar, desenvolupa la seva personalitat i aprèn a fer vida social. Convé proveir –particularment per a aquells que tenen més dificultat a accedir a les diferents formes de cultura– una organització d'aquest temps que ajudi a afavorir el seu desenvolupament en harmonia".

L'infant o adolescent traurà més partit del seu temps escolar i temps lliure quan aquests estiguin més ben articulats i equilibrats. El cansament, l'avorriment, l'oferta d'activitats disperses o costoses, seran els obstacles a la igualtat d'accés al coneixement, la cultura i l'esport.

Les activitats proposades als infants i joves tenen com a objectiu compensar les desigualtats que subsisteixen encara a l'accés a la cultura i al coneixement i que s'aprofundeixen sovint durant el temps que no estan al càrrec ni de l'escola ni de la família.

4. EL PROJECTE EDUCATIU TERRITORIAL (PEDT)

Amb la reforma dels ritmes educatius, els municipis recuperen el temps escolar suprimit per les tardes (45 minuts al dia) en temps *périscolaire*. Els alcaldes han hagut així de reorganitzar els horaris de les activitats *périscolaires*, consensuant amb els diferents actors educatius, i potenciar una oferta d'activitats més accessible i atractiva per a tots els infants i joves.

L'eina que poden utilitzar els municipis per posar en marxa la reforma del temps *périscolaire* i obtenir així les ajudes necessàries és el projecte educatiu territorial (PEDT)

Es pot mesurar el resultat d'aquesta reforma amb el nombre de municipis havent declarat un centre *périscolaire*; aquests han passat de 17.416 al 2012 31.952 al 2015, i el nombre de places obertes de 982.708 a 3.058.064 per al mateix període. Es constata amb aquestes xifres que molts més infants s'han beneficiat d'activitats *périscolaires*, amb la voluntat per part dels ajuntaments de proposar activitats atractives i de qualitat a un públic que fins ara no havia pogut beneficiar-se.

L'oferta d'activitats escollida per cada ajuntament és diferent. També la qualitat i la varietat d'activitats proposades per als infants està resultant molt desigual entre municipis: depenent de la voluntat política, de l'anterioritat dels seus projectes, de la gestió perquè el projecte funcioni correctament, de la capacitat financera del municipi... La disparitat de l'oferta educativa

périscolaire ja existia abans d'aquesta reforma, però ha disminuït gràcies a una oferta creixent en els municipis que permet a més infants d'accedir a aquest tipus d'activitats.

Les activitats *périscolaires* han de respectar alguns principis essencials:

- Evitar la dispersió de les activitats per poder consagrar a cadascuna el temps suficient que permeti un mínim de progressió.
- Cal verificar que les persones que intervenen estan prou qualificades, segons la reglamentació en vigor.
- Fomentar la implicació dels infants i joves ajudant-los a elaborar projectes.
- Tenir en compte i implementar un temps de descans i de jocs i d'activitats més espontànies que enriqueixin el dia per evitar l'efecte d'acumulació.
- Associar els pares per posar en marxa els projectes i la seva realització.

Les activitats *périscolaires* han de prioritzar l'educació cultural i artística, així com respondre als objectius següents:

- El desenvolupament de la capacitat d'inventar, l'aptitud lògica sobretot gràcies a la pràctica de jocs individuals i col·lectius.
- El desenvolupament de la curiositat i de l'esperit científic per l'experimentació.
- L'aptitud a comunicar
- El domini i el control del cos gràcies a les activitats físiques i esportives.
- El desenvolupament de la sensibilitat, la curiositat i la creativitat gràcies a la pràctica d'activitats artístiques i culturals.
- La millora dels resultats escolars gràcies a accions que respecten els principis de la Carta d'acompanyament escolar.
- L'aprenentatge de la vida en col·lectivitat i de la ciutadania.

La reforma dels ritmes escolars i la nova organització del temps *périscolaire* la financen els municipis en part gràcies a:

- Uns fons excepcionals de suport creats pel govern per ajudar els municipis a l'organització de les activitats *périscolaires* de 50 € per alumne anuals. Els municipis elegibles a la dotació de solidaritat urbana i cohesió social (DSU) oa la dotació de solidaritat rural (DSR) reben 40 € suplementaris.
- Es finança també gràcies a la Caixa d'ajudes familiars (CAF) que finança 56 € per infant anuals (0,52 € x el nombre d'hores realitzades per infant inscrit dins del límit de 3h / setmana i 36 setmanes).
- Hi ha una altra ajuda al funcionament de les ALSH (espai d'acollida *périscolaire*) també donada per la CAF. El sistema *périscolaire* es considera com una prestació de serveis a les famílies i la CAF finança una part del cost que es demanarà a les famílies. El càlcul de l'ajuda depèn de la tarificació proposada a les famílies pels municipis i és com a màxim el 30% del cost unitari del servei dins d'un límit fixat per la CNAF (*Caisse National d'allocation de l'Etat*). Aquest ajut el poden demanar tots els centres que estiguin declarats i que respectin les normes establertes per la CNAF.
- Les famílies paguen una part de la prestació.
- Els municipis reserven un pressupost per a l'educació.

Com es dissenya un PROJET ÉDUCATIF TERRITORIAL

El Projecte educatiu territorial és l'eina principal per a l'organització del temps *périscolaire* dels municipis i un cop validat per l'estat permet rebre les subvencions que ajuden a finançar aquest temps.

La primera etapa en el disseny consisteix en reunir els actors locals i realitzar un diagnòstic. Cal pensar les activitats existents, els dispositius educatius existents, els locals disponibles, les competències que es poden utilitzar, així com les necessitats.

Els actors que s'han d'implicar són les AMPA, professors, directors d'escoles, i totes les associacions locals existents, la CAF i el Consell General. S'ha de crear un comitè de pilotatge representatiu i competent (com un consell representatiu).

És important determinar, d'una banda, els objectius educatius del projecte en relació als projectes educatius dels col·legis del municipi; el perímetre d'aplicació (comunal, intercomunal...), així com el públic destinatari: primària, pàrvuls...

Els directors de les escoles han de contribuir al diagnòstic. Si altres dispositius existien ja en el municipi, es pot utilitzar el diagnòstic d'aquests projectes per a la realització del PEDT.

El GAD (Grup de suport departamental) posseeix projectes operacionals per inspirar els seus objectius.

S'ha de demanar al IEN (inspector acadèmic) corresponent una síntesi de les característiques de la població escolar (edats, quantitat d'alumnes amb dificultats, principals necessitats identificades pels equips pedagògics...).

Per redactar el projecte cal determinar primer quins seran els diferents temps i horaris i decidir quines seran les modalitats d'acollida (guarderia, estudi, activitat).

S'ha d'indicar en el projecte els horaris dels transports escolars, la quantitat d'infants utilitzant el menjador i es tenen en compte els horaris professionals dels pares.

Un altre aspecte a considerar és la disponibilitat dels espais de les escoles per poder gestionar els temps de transició i les precaucions a tenir en compte.

Cal tenir en compte el temps necessari per desplaçar-se entre locals si és necessari.

S'ha de verificar si els locals segueixen les normes de seguretat obligatòries. Si és necessari, cal establir un reglament per a la utilització de les sales.

Per últim, cal avaluar el cost financer així com la quantitat d'ajudes possibles.

Tots els alumnes sense excepció, inclosos aquells que tenen alguna minusvalidesa han de tenir accés a totes les activitats.

Un cop descrit el projecte, amb els objectius educatius, l'inventari dels recursos, activitats i tipus d'organització, s'ha d'ajustar el projecte consultant amb els actors educatius i el consell de col·legi. Es pot nomenar un referent o coordinador del projecte perquè discuteixi amb els serveis de l'estat els ajustos necessaris abans de presentar-lo.

El projecte s'ha d'articular amb els plans existents al territori. Quan hi ha un projecte educatiu local (PEL) o un CEL ja signat anteriorment, aquests es poden transformar a PEDT.

Un cop acabat, el projecte es valida pel comitè de pilotatge.

Un cop validat i acabat, s'ha de signar la convenció de PEDT. Es fa difusió del projecte i s'informa a tots els membres de la comunitat educativa.

S'ha de permetre al conjunt d'actors apropiar-se del projecte (AMPA, animadors, professors...) perquè la posada en marxa sigui el més fluida possible i per facilitar la transició entre els diferents temps.

El coordinador o referent es converteix en el cap de projecte per seguir la seva implantació i es comença a preparar l'avaluació del projecte. Aquest coordinador, a més de ser membre del comitè de pilotatge, ha de ser un funcionari de l'ajuntament.

Posada en marxa d'un *PROJET ÉDUCATIF TERRITORIAL*

Per posar en pràctica un PEDT es necessita una implicació i coordinació forta entre el municipi, les escoles i les associacions implicades.

La difusió de la informació és un punt d'extrema importància i s'ha de fer per diverses fonts: ajuntament, escola, associacions, etc., perquè els pares puguin comprendre el funcionament del sistema i organitzar el ritme dels seus fills, per saber qui són els interlocutors de referència dels diferents temps, a qui han d'informar per a la inscripció, les tarifes, etc.

Per a la posada en marxa de la reforma dels ritmes escolars ha estat necessari contractar uns 300.000 animadors i 70.000 directores de Centres periescolars (ALSH) a França. Actualment, la normativa marca una ràtio d'un animador per cada 18 infants durant el temps periescolar.

Les diferents activitats proposades poden ser dutes a terme pels animadors, per associacions externes o per voluntaris. Això comporta la modificació de contractes laborals de personal que ja estava contractat per l'ajuntament, processos de requalificació, contractar personal nou, signar convenis amb associacions externes... La reforma té per tant un gran impacte en la gestió dels recursos humans de l'ajuntament.

En si mateix, les escoles no reben cap suport específic en relació a les activitats periescolars. Les activitats es poden dur a terme dins del col·legi, però en cap cas dins de les classes (menys en casos excepcionals). Sí s'utilitzen espais com la biblioteca, el pati, el gimnàs o el menjador.

Segons el municipi, s'utilitzen locals exteriors al col·legi per a l'acollida dels infants.

Els municipis han d'assegurar que les escoles respectin les normes de seguretat i estiguin en bones condicions per rebre d'una manera general als infants en els diferents temps escolars.

El pressupost per a les instal·lacions i obres de les escoles depèn de la política d'educació de cada municipi i de la importància que li vulguin donar al PEDT.

Evaluació dels PEDT

El coordinador del PEDT és la persona que seguirà la implementació del projecte i que s'encarregarà d'avaluar-lo amb indicadors quantitatius i qualitatius, inclosos els resultats escolars i comportament dels infants.

En aquesta avaluació s'implica a tots els actors que han participat en l'elaboració de redacció del PEDT.

L'avaluació es realitza amb enquestes qualitatives: entrevistes als pares, infants, professors, educadors...; observacions de terreny (als comitès de pilotatge o de seguiment, a les reunions del col·legi, al centre periescolar...). I amb enquestes quantitatives: qüestionaris a tots els actors del PEDT (pares, infants, professors...)

Un cop el projecte estigui en marxa s'avaluaran la qualitat dels espais, els recursos humans i les competències disponibles segons la seva adaptabilitat al projecte. S'avaluarà si els recursos utilitzats són adequats amb el projecte i s'enumeraran els problemes trobats i les solucions possibles.

Si bé no hi ha una metodologia fixa per a les avaluacions dels PEDT, sí que hi ha algunes orientacions respecte als punts concrets que s'han d'avaluar i que són:

Execució del PEDT:

- El compliment dels contractes i compromisos legals.
- La continuïtat educativa entre els projectes de l'escola i les activitats periescolars
- El traspàs d'alumnes entre els diferents temps escolars, amb el professorat i amb les famílies.
- El benestar de l'infant

Coherència dels professionals que hi intervenen:

- El valor real i la coherència educativa dels projectes.

- La dinàmica col·lectiva i participativa dels actors.
- L'adaptabilitat de l'organització en perspectiva a una millora contínua.
- La validació col·lectiva de l'organització d'infants i adults.
- La qualitat de les activitats, noves o preexistents.
- L'adequació als objectius del municipi.
- L'adaptació a les necessitats de tots els infants, joves i famílies del territori.

El diagnòstic inicial:

- Tornar a examinar els recursos i les necessitats dels infants.
- L'impacte en les desigualtats escolars i d'accés al lleure educatiu, la salut, l'art, la cultura i a la tecnologia numèrica i a la ciutadania.

L'avaluació servirà per buscar pistes de millora i d'evolució del projecte. D'altra banda, el govern ha posat en marxa un programa d'auditoria dels PEDT en diferents departaments.

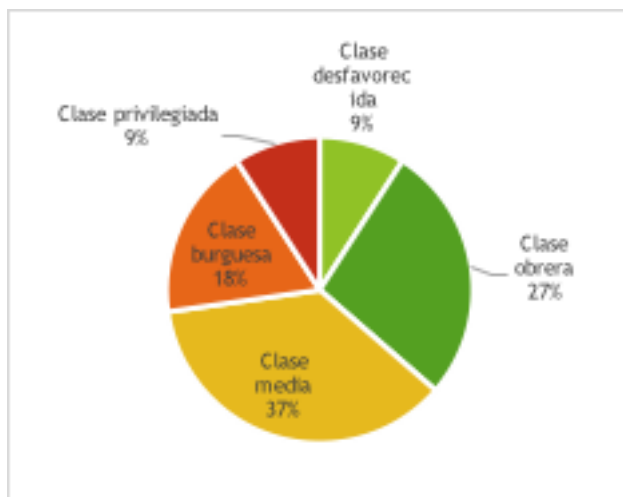
5. ESTUDI DE CAS: L'ESCOLA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA COTEAUX

Saint-Cloud és una ciutat francesa de 29.109 habitants, que pertany al departament de Haut-de-Seine de la regió *Île-de-France*, situada a la perifèria oest de la regió i amb una superfície de 7,56 km².

L'escola de primària *Coteaux*, situada al barri del mateix nom, compta amb 290 alumnes, distribuïts en 11 classes de 1r a 5è (de CP a CM2). El seu director és Franck Chapuis.

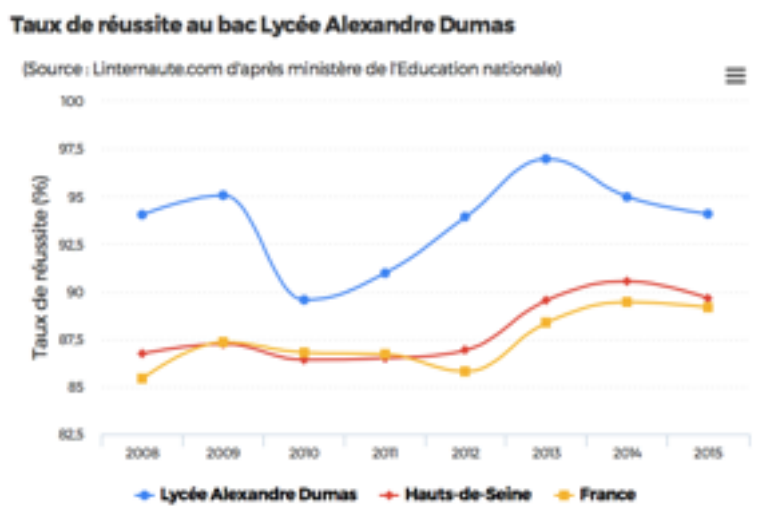

L'entorn de la ciutat de *Saint-Cloud* és urbà i predominen les famílies de classe mitjana-alta. Si analitzem les classes socials en funció del repartiment de la riquesa d'un total de 12.221 llars a la comuna de *Saint-Cloud*, observem la següent distribució de classes:

Font: <http://www.ville-data.com/categories-sociales/Saint-Cloud-92-92064>

Segons el ministeri de l'Educació Nacional, els resultats escolars dels alumnes de Saint-Cloud són superiors a la mitjana de la regió, si ens referim als resultats de la selectivitat dels últims anys dels instituts:

L'organització dels temps escolars a Saint-Cloud

L'ajuntament de Saint-Cloud en concertació amb els diferents actors de la ciutat (AMPAs, escoles, associacions...) va decidir d'organitzar els horaris dels diferents temps segons l'esquema de sota.

Es va decidir reduir 45 minuts les jornades de dilluns, dimarts, dijous i divendres, i de posar aquestes 3 hores lectives dimecres al matí. Es van fer enquestes a través de les associacions de pares per determinar les preferències d'horaris dels pares de la ciutat.

L'ajuntament és responsable dels alumnes que es queden a l'escola entre les 11:30 h i les 13:30 h, així com després de les 15:45 h.

Entre les 15:45 h i les 16:15 h els alumnes berenen al pati del col·legi el que han portat de casa. A les 16:15 h els pares poden recollir als infants.

Entre les 16:15 h i les 17h els alumnes poden fer els deures al "estudi" vigilats pels professors a l'escola (hi ha dues modalitats segons necessitats de l'alumne: estudi 'vigilat' i 'estudi assistit', per a alumnes amb més dificultats. A les 17h hi ha una altra sortida del col·legi possible.

Rentrée 2015 en élémentaire - Nouveaux rythmes scolaires

	Lund - Mardi	Mercredi	Judi - Vendredi
8h20-10h30	Temps scolaire		
10h30	Sortie possible		
10h30-12h30	Restauration avec possibilité d'atelier de midi (un semestre d'activités par an)	À partir de 12h accueil avec sortie échelonnée	Restauration avec possibilité d'atelier de midi (un semestre d'activités par an)
12h30-13h20	Accueil de loisirs RLSP Sortie échelonnée à partir de 15h30		Temps scolaire
13h20-15h45			Temps scolaire
15h30	Sortie possible		
15h45-16h45	Déjeuner		
16h45	Sortie possible		
16h45-17h	Accueil, études surveillées et loisirs		
17h	Sortie possible		
17h45-18h	Accueil, études surveillées et loisirs (deux maximum par semaine par semestre)		
18h-18h30	Sortie échelonnée		

Adressez toutes les informations sur le site Internet de la Ville www.saintcloud.fr

A les 17h els infants són traslladats al centre periescolar davant del col·legi (un equipament poliesportiu). A partir de les 17:15 h fins a les 18h, l'ajuntament patrocina les activitats periescolars que es poden veure al quadre, per als infants que es queden durant el curs escolar 2016-2017. Cada alumne té dret a una activitat per trimestre i les activitats poden anar variant de trimestre en trimestre.

Les activitats en els quadres grisos han estat escollides per l'ajuntament i les realitzen els animadors de l'ALSH, que han de tenir un certificat de qualificació professional d'animador periescolar.

El nombre de places en l'ALSH no està limitat. Actualment, l'ALSH està aollint a uns 60-75 infants al dia, depenent del dia (d'un total de 290 alumnes).

Les activitats dels quadres blancs corresponen a projectes presentats a l'ajuntament per iniciativa pròpia de professionals o voluntaris externs al grup d'animació. En algunes ocasions, part d'aquestes propostes i la seva realització provenen del propi professorat de l'escola (no actualment en el cas de Coteaux). Així, l'activitat d' 'Història de l'art' és una iniciativa d'una diplomada en Història. O l'activitat sobre Rússia, la fa una mare russa.

COTEAUX	 L'histoire de l'Art Isabelle	 BIO DIVERSITE Juliette	 MOSAÏQUE Géraldine	 Voyage à travers la Russie Maria
	 LOISIRS CREATIFS "Recup" Sabine	 BONBONS Nicolas	 VOYAGE VERS LA LECTURE Claire	 ANGLAIS Sophie
	DOBLE DUTSH (Alexandre)	ART ET DECO (Alexandre)	 Les supers-héros de la nutrition Delphine	DANSE (Yousra)
	KARAOKE (Yousra)	ART ET DECO (Corentin)	THEATRE (Corentin)	MEGA BALL (Corentin)
	LUDOTHEQUE (Corentin)	LUDOTHEQUE (Yousra)	CHORAL (Alex)	LUDOTHEQUE (Alex)
			CREATION DE BIJOUX (Yousra)	

L'ajuntament també ofereix la possibilitat de fer una activitat abans de menjar un cop per setmana durant el temps entre 11:30 h i 13:30 h. Aquestes activitats les fan persones exteriors al grup d'animadors i escollides per l'ajuntament.

Les activitats que es proposen durant la pausa entre 11:30 h i 13:30 h són activitats tranquil·les que no necessiten esforç de concentració, per respectar les necessitats de l'infant. Aquestes activitats són actualment en Coteaux: dibuix amb música, esport, història de l'art, els superherois de la nutrició, arts plàstics, anglès i biodiversitat.

Els infants que no volen fer cap activitat en concret i que els seus pares els deixen al centre periescolar, tenen l'opció d'agafar un llibre, dibuixar o estar tranquils a la biblioteca o a la sala de descans.

C O T E A U X	 DESSIN EN MUSIQUE Juliana THEODORE	 Sport CHES François TSPINZ	 HISTOIRE DE L'ART Isabelle PIZ	 Lecture et arts plastiques Aurore MORENO	 Les supers héros de la nutrition Delphine BOYER	 FUN ENGLISH Isabelle DE MALTRISKY
		 Les supers héros de la nutrition Delphine BOYER			 BIO DIVERSITE Juliette ROSENBAUM	

Una altra opció donada per l'ajuntament és un pedibus per acompanyar els infants a les associacions on es pot arribar a peu abans que comenci l'activitat. El pedibus permet als pares dels alumnes inscriure'ls a activitats extra escolars sense haver d'arribar a temps per portar-los. Les opcions de l'escola del barri de Coteaux són el gimnàs, la piscina, els cursos de tennis i futbol, i l'associació "La Passerelle" que s'ocupa dels infants que tenen dificultats escolars o socials per fer els deures. Els pares han de recollir els infants al final de l'activitat a l'associació corresponent. El pedibus permet per tant accedir a una oferta addicional d'activitats, que no serien pròpiament part del ALSH sinó una oferta externa a la qual es facilita l'accés.

Les activitats periescolars es presenten als infants al començament del trimestre i és l'infant que decideix apuntar-se allò que a ell l'interessi. Les activitats són presentades cada intervingent i són ells els que han d'atraure els infants a la seva activitat. Durant aquesta presentació, els infants apunten en un paper les activitats que volen fer. Aquest document el transmeten als pares, que han de retornar signat dient si estan o no d'acord amb el que ha escollit el seu fill. El director dóna prioritat als infants dels pares que han validat l'elecció dels seus fills ja que es considera que aquests infants estaran menys absents i més motivats per anar a les activitats. Cap activitat és obligatòria. Els pares no estan involucrats per tant en l'elecció de les activitats periescolars que escullen els seus fills.

★ Itinéraires des accompagnements pédestres

Écoles	Sites desservis
Val d'Or et Fouilleuse	piscine, gymnase des Tourneroches, gymnase Dassault, gymnase Fouilleuse
Val d'Or et Coteaux	gymnase des Tourneroches, piscine, gymnase Saint-Exupéry, association La Passerelle, stade des Coteaux
Montretout	tennis des Tennerolles, conservatoire, gymnase Gounod, gymnase Huet, gymnase des Tourneroches, piscine, ECLA
Centre	gymnase Gounod, conservatoire, tennis des Tennerolles, gymnase Verhaeren, piscine, gymnase des Tourneroches, ECLA

Les activitats es financen entre l'ajuntament i les famílies. Les tarifes de les activitats a Saint-Cloud depenen de la declaració fiscal de les famílies i de si els infants es queden a l'escola ocasionalment o bé si estan inscrits per tot l'any.

Per exemple, un alumne que es quedi només durant el temps del berenar pagarà entre 10 € i 40 € a l'any. Quedar a l'estudi un dia per setmana costa entre 2 € i 11 € al mes i fer una activitat un dia a la setmana són també de 2 € a 11 € al mes. Un infant que es quedi per exemple tots els dilluns fins a les 18h30 pagués entre 4 € i 22 € al mes.

	Activités périscolaires		Taux d'effort	Tarif minimum	Tarif maximum
1	Accueil maternel du matin	Forfait mensuel	2%	7.00€	34.00€
		Besoin occasionnel (tarif journée)	0.3%	1.00€	5.00€
2	Accueil de loisirs maternel du soir (16h30 -18h30)	Forfait mensuel pour 1 jour prédéfini dans la semaine	1%	5.00€	18.00€
		Besoin occasionnel (tarif journée)	0.5%	3.00€	9.00€
3	Temps « Détente » et accueil du mercredi de 11h30 à 12h30 en maternel & élémentaire	Forfait annuel	2%	10.00€	40.00€
4	Accueil élémentaire études surveillées et loisirs (16h15 -17h00)	Forfait mensuel pour 1 jour prédéfini dans la semaine	0.6%	2.00€	11.00€
		Besoin occasionnel (tarif journée)	0.3%	1.00€	5.50€
5	Accueil élémentaire Ateliers et loisirs (17h15 -18h30)	Forfait mensuel pour 1 jour prédéfini dans la semaine	0.6%	2.00€	11.00€
		Besoin occasionnel (tarif journée)	0.3%	1.00€	5.50€
6	ALSH mercredi après midi	Forfait mensuel	1.3%	6.00€	27.00€
		Besoin occasionnel (tarif journée)	0.65%	3.00€	13.50€

Exemple d'activitats. Lluna, 8 anys, alumna del col·legi COTEAUX.

Hora	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Extra-escolar (pares)
De 8:30 a 11:30	Classes lectives	Classes lectives	Classes lectives	Classes lectives	Classes lectives	Gimnàstica rítmica al Gimnàs
D' 11:30 a 13:30	Menjador Joc lliure	Menjador Joc lliure	Sortida col·legi	Menjador Joc lliure	Menjador Biodiversitat	Solfeig al conservatori
De 13:30 a 15:45	Classes lectives	Classes lectives		Classes lectives	Classes lectives	
De 15:45 a 16:15	Berenar	Berenar		Sortida col·legi	Berenar	
De 16:15 a 17	Deures supervisats	Deures supervisats	Coral al conservatori	Violí al conservatori	Deures supervisats	
De 17 a 18	Activitat Joies	Activitat Laminadures	Orquestra al conservatori		Sortida / lectura i descansa ALSH	

6. ASPECTES CLAU DEL FUNCIONAMENT DEL AC-CUEIL PERISCOLAIRE I EL PEDT A COTEAUX (SANT-CLOUD)

En aquest apartat abordem alguns aspectes clau de l'èxit del projecte periescolar dels PEDT. Els continguts estan basats en les entrevistes realitzades al director de l'escola *Coteaux* i la directora de l'ALSH. S'espera poder completar la informació amb la referent tècnic del PEDT per part de l'ajuntament de *Saint-Cloud*.

Coordinació i cooperació entre professorat i educadors del periescolar

La directora del centre periescolar i el director de l'escola s'organitzen d'una manera informal per transmetre les informacions necessàries per al bon funcionament del temps periescolar. Una bona relació entre aquests dos actors és important per establir una bona comunicació.

El diàleg entre professors i animadors de l'ALSH a les escoles depèn de la relació humana entre ells. Si els professors i animadors es porten bé, la cooperació entre ells serà positiva, si no, la comunicació es farà amb l'intermediari de l'ajuntament i en moments puntuals o reunions formals.

Els professors de l'escola no tenen cap paper en l'organització periescolar, més enllà de contar els infants que es queden al menjador i transmetre la informació a la secretària del col·legi, que la transmet a l'empresa que serveix el menjar. Els professors controlen que només els infants que no es queden després de les 15:45 h surtin del col·legi.

Alguns professors són voluntaris per quedar-se a l'estudi per vigilar els alumnes ja que així reben una paga extra per part de l'ajuntament.

Un escull important per aconseguir aquesta coordinació entre educadors és la inestabilitat laboral del personal periescolar. Les jornades a temps parcial i els sous baixos predominen entre el personal periescolar i això genera molta inestabilitat. El pagament d'aquests educadors varia segons el municipi, ja que és l'ajuntament qui determina les condicions laborals d'aquest personal.

Tot i la voluntat del govern perquè hi hagi diàleg, els col·lectius no se senten generalment ben acollits pel professorat, que comenten "són com si el col·legi fos un lloc sagrat" (entrevista director d'escola).

Per als professors, són ells els que estan a càrrec de l'educació dels infants i no sempre tenen en compte a la resta d'educadors.

“És un canvi per als equips professorals: s’han de donar compte de què dins dels equips d’educadors i animadors hi ha també persones competents que també tenen un paper dins de l’ensenyament dels infants”.

S’han donat alguns conflictes també en relació a l’ús d’algunes sales de l’escola.

En tot cas, la col·laboració depèn dels equips i dels projectes de cada municipi. Hi ha localitats on els professors estan més implicats que en altres. En algunes localitats, és el mateix professorat qui s’ha implicat en organitzar i, fins i tot, realitzar activitats periescolars.

En Coteaux, aquest any per primera vegada hi ha un projecte per fer una activitat conjunta entre l’escola i el centre periescolar: el projecte consisteix en pintar un mur de l’escola i fer com un fresc. Aquest projecte s’ha definit entre el director, els professors i els educadors.

Selecció de les activitats a realitzar al periescolar

L’oferta d’activitats varia cada trimestre. L’ajuntament decideix algunes activitats comunes per a totes les escoles. La selecció es fa seguint les línies estratègiques acordades en el PEDT. El pragmatisme porta en molts casos a escollir aquelles activitats que facilitaran el fet de rebre les subvencions existents, quedant en un segon pla altres criteris com la coherència o virtut del projecte educatiu o la participació de la comunitat educativa en la selecció.

A part de les activitats comunes, el personal periescolaire de cada escola escull algunes activitats pròpies per al centre. En aquest cas, és l’equip de l’ALSH qui va decidir la programació: en el cas de Coteaux, la directora del periescolar fa reunions de forma regular amb els animadors del centre per fer el seguiment i consensuar millores si n’hi ha problemes. En aquestes reunions es fan pluges d’idees sobre els temes i activitats que es poden fer amb els infants. Els educadors identifiquen activitats que poden funcionar i interessar als infants.

Per exemple, en el primer trimestre estava de moda a l’escola els cubs Rubik i tots els infants els portaven a l’escola per jugar a l’hora del pati. Un dels educadors és expert en cubs de Rubik i va proposar a la directora en una de les reunions animar a fer una activitat d’aquest tema. L’activitat ha estat un èxit.

Avaluació de les activitats periescolars

Les activitats periescolars són avaluades pels alumnes i els educadors. En tot cas, no tenen cap impacte en les notes dels alumnes.

La decisió dels ajuntaments de mantenir o no una determinada activitat es basa sobretot en el nombre d’inscrits i la taxa d’assistència.

La directora de periescolar tampoc avalua de manera formal les activitats, més enllà de passar-se per mirar com van (supervisió).

La impressió de les persones consultades és que els pares valoren el temps periescolar més bé com una opció de guarderia ja que les activitats proposades per l'ajuntament són en general més lúdiques que constructives i no aporten en si mateix coneixements que poden ser complementaris a l'educació obligatòria que reben a l'escola.

Per exemple, el curs de "Joies" és simplement crear collarets amb perles, sense proposar crear i dibuixar primer el disseny com faria un professional. El curs d'història de l'art està tenint poc èxit perquè hi ha poca preparació de les sessions.

El costat positiu és que els animadors en general creen vincles amb els alumnes que fan que se sentin bé a l'escola.

No es pot afirmar per tant que el temps periescolar tingui una repercussió directa en el temps educatiu. Però sí es reconeix que pel fet de fer jocs amb els infants, activitats esportives i activitats culturals com teatre, s'ajuda a l'infant a millorar el seu raonament, l'autoestima i la integració amb el grup. El principal objectiu de l'ALSH no es considera tant educatiu com de proposar un espai lúdic d'activitats on l'infant pugui sentir-se bé, estar tranquil si ho necessita, fer esport o activitats que l'interessen. A aquestes activitats s'intenta donar-les una finalitat: per exemple, a l'activitat de teatre faran un espectacle, a les activitats esportives un torneig... per donar un objectiu i motivar a l'infant a venir i esforçar-se.

Consideracions finals

La reforma dels ritmes escolars ha creat desigualtats entre els municipis i dins dels municipis ja que no es proposen les mateixes activitats entre ciutats i no hi ha les mateixes possibilitats dins d'una mateixa ciutat segons el barri on es viu. Per exemple, les escoles properes al conservatori tenen l'opció del pedibus perquè els infants vagin a classes de música o de dansa. El conservatori està massa lluny de l'escola de Coteaux per portar els alumnes a peu i poder arribar a l'hora als cursos. L'ajuntament podria haver posat un servei d'autobús, però no ho ha fet pel cost que suposaria. Així que l'objectiu de reduir desigualtats no s'ha aconseguit del tot.

Un altre problema és que, arran de la reforma, les ciutats en general han hagut de finançar més temps periescolar al dia creant un cost suplementari per a la ciutat que no ha estat del tot cobert per les ajudes institucionals a nivell supralocal.

Algunes persones consultades consideren que el PEDT de la ciutat de *Saint-Cloud* s'ha fet a 'cost mínim' i sense realment concertar-lo amb el projecte de les escoles. Els pares i mares tenen la sensació que s'han posat els mitjans mínims per validar el PEDT i posar-lo en marxa.

Les activitats i projectes educatius més interessants proposats per persones externes es troben en altres ciutats que paguen més l'hora als professionals contractats que a Saint-Cloud, que ha decidit pagar l'hora segons el salari mínim (17 euros bruts l'hora). És a dir, els ajuntaments que paguen més atreuen els millors professionals de periescolar.

També es considera que si la ciutat decidís augmentar les tarifes horàries que paguen als animadors externs, alguns professors de les escoles proposarien projectes d'activitats relacionades amb el projecte d'escola d'una manera lúdica i amb l'avantatge de conèixer als alumnes del centre, els seus interessos i dificultats. Això sí succeeix en altres ciutats.

BIBLIOGRAFIA

Webs consultades

Bertrand Marteau "Pour une mission d'éducation partagée:Le projet éducatif local":
<http://slideplayer.fr/slide/2869686/>

CAF (Allocations Familiales): <https://www.caf.fr/ma-caf/caf-de-la-haute-garonne/partenaires/elus-collectivites-territoriales-associations/fiche-2-la-prestation-de-service-accueil-de-loisirs-sans-hebergement-alsh>

Éduscol (Ministère de l'Éducation nationale): <http://eduscol.education.fr/numerique/dossier/archives/accompagnement/notions/temps-scolaire-periscolaire-et-extra-scolaire>

FNOGEC (Fédération nationale des organismes de gestion des établissements de l'Enseignement Catholique):
<http://www.fnogec.org/documents/2014-01-17-fnogec-fiches-rythmes-scolaires-pdf>

INSEE (Institut national de la statistique et des études économiques):
<https://www.insee.fr/fr/statistiques/1287217>

INSEE (Institut national de la statistique et des études économiques)
<https://www.insee.fr/fr/statistiques/1287217>

La Caisse des Dépôts: <http://www.caissedesdepotsdesterritoires.fr/cs/ContentServer?pagename=Localtis/LOActu/ArticleActualite&jid=1250264870381&cid=1250264864950>

La Mairie Ville Saint Cloud: http://www.saintcloud.fr/files/site/principal/documents/ecole/dossier_periscolaire/2016/8-dossier_2016-2017_fiche_tarifaire.pdf

Le Répertoire National des Certifications Professionnelles (RNCP)
<http://www.rncp.cncp.gouv.fr/grand-public/visualisationFiche?format=fr&fiche=13398>

Les PEP (Pupilles de l'Enseignement Public): <http://www.lespep.org>

Ministère de l'Éducation Nationale: <http://www.education.gouv.fr/bo/1998/29/ensel.htm>

Ministère de l'Éducation Nationale: <http://www.education.gouv.fr/cid81791/renree-scolaire-2014-2015.html&xtmc=contrateacuteducatiflocal&xtnp=1&xtr=1>

Ministère de l'Éducation Nationale: <http://www.education.gouv.fr/cid102224/rythmes-scolaires-rapport-sur-la-mise-en-place-des-projets-educatifs-territoriaux-pedt.html>

POLOC (Observatoire des politiques locales d'éducation et de la réussite éducative)
<http://observatoire-reussite-educative.fr/dispositifs/dossier-CEL>

PRISME (PRomotion des Initiatives Sociales en Milieux Educatifs)
<http://www.prisme-asso.org/la-reussite-educative-une-collaboration-entre-enseignants-animateurs-parents-et-collectivites-george-pau-langevin-in-localtis-6018/>

Repères "Projet Éducatif Local et Politique de la Ville"
http://www.ville.gouv.fr/IMG/pdf/pel_cle02544f.pdf

Ville-Data: <http://ville-data.com/categories-sociales/Saint-Cloud-92-92064>